

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>**Ce lege se aplică**

Ce lege se aplică

Bulgaria

1 Izvoarele normelor în vigoare

1.1 Normele de drept intern

Dispozițiile esențiale din dreptul internațional privat bulgar sunt incluse în Codul de drept internațional privat („*Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo*”) (denumit în continuare „KMCP”). Principiul fundamental care stabilește legea aplicabilă raporturilor din dreptul privat cu o dimensiune internațională este că astfel de raporturi sunt reglementate de legea statului cu care acestea sunt cel mai strâns legate.

În temeiul Constituției, tratatele internaționale ratificate fac parte din dreptul intern al țării și prevalează asupra normelor legislației naționale.

Normele privind conflictul de legi care sunt aplicate în procedurile civile se regăsesc, de asemenea, în Codul de procedură civilă („*Grazhdanski protsesualen kodeks*”) (denumit în continuare „GPK”).

1.2 Convențiile internaționale multilaterale

A se vedea mai sus

1.3 Principalele convenții bilaterale

A se vedea mai sus

2 Punerea în aplicare a normelor privind conflictul de legi

2.1 Obligația judecătorului de a aplica din proprie inițiativă normele privind conflictul de legi

În temeiul articolului 28 din KMCP, competența internațională este verificată de către instanță din oficiu, fără ca părțile la cauză să trebuiască să solicite acest lucru. Hotărârea care stabilește dacă o astfel de competență există sau lipsește face obiectul recursului intermediar și în casație. Instanța este obligată să cunoască și să aplice normele privind conflictul de legi.

În cazul în care stabilirea legii care se aplică depinde de clasificarea elementelor esențiale sau a raportului juridic, aceste elemente sau raporturi sunt clasificate în temeiul dreptului bulgar. În demersul de evaluare a clasificării, instanța trebuie să țină cont de elementul internațional al raporturilor care sunt soluționate.

2.2 Retrimiteria

Dreptul internațional privat bulgar cunoaște și recurge la doctrina retrimiterii. Retrimiteria la dreptul bulgar și transmiterea la dreptul unei țări terțe sunt inadmisibile în ceea ce privește:

1. statutul juridic al persoanelor juridice și al entităților neconstituite;
2. cerințele formale privind tranzacțiile judiciare;
3. legea aplicabilă aleasă;
4. întreținerea;
5. relațiile contractuale;
6. relațiile necontractuale.

În temeiul articolului 40 alineatul (3) din KMPC, dreptul material bulgar sau, respectiv, dreptul material al țării terțe se aplică în cazul în care este admisă retrimiteria.

2.3 Schimbarea punctului de legătură

În temeiul articolului 27 din KMCP, în cazul în care exista un temei pentru competența internațională atunci când a fost instituit cazul, o astfel de competență este păstrată chiar dacă temeiul respectiv expiră în timp ce procedura este încă în curs de desfășurare. În cazul în care competența internațională nu exista la momentul instituirii cazului, o astfel de competență este acordată dacă motivul pe care se întemeiază survine în timp ce procedura este în curs de desfășurare.

Orice schimbări de circumstanțe care intervin și care stau la baza stabilirii legii aplicabile nu au un efect retroactiv: articolul 42 din KMCP.

În cazul în care se schimbă așezarea unui bun după ce a fost constituit sau stins un drept real („*in rem*”), legea aplicabilă se modifică în consecință. În temeiul articolului 66 din KMCP, în cazul în care un bun este deplasat, drepturile dobândite în temeiul legii statului în care s-a aflat anterior respectivul bun nu pot fi exercitate într-o asemenea manieră încât să aducă atingere legii statului pe al cărui teritoriu a fost deplasat bunul în cauză.

În temeiul articolului 93 alineatul (4) din KMCP, părțile la un contract pot conveni oricând ca respectivul contract să facă, integral sau parțial, obiectul unei alte legi decât cea care reglementa anterior contractul în cauză.

2.4 Excepții de la aplicarea generală a normelor privind conflictul de legi

Singurul caz în care nu se aplică o dispoziție a legii străine este dacă respectivele consecințe ale aplicării sale sunt vădit incompatibile cu ordinea publică bulgară.

Aplicarea normelor privind conflictul de legi din Codul de drept internațional privat nu aduce atingere aplicării normelor obligatorii ale dreptului bulgar care, date fiind obiectul și scopul lor, trebuie să se aplice fără a aduce atingere transmiterii la o lege străină.

Instanța poate ține seama de normele obligatorii ale unui alt stat cu care raportul prezintă strânse legături în cazul în care, în temeiul legii statului care le-a stabilit, respectivele norme trebuie aplicate prin derogare de la legea stabilită ca fiind aplicabilă printr-o normă privind conflictul de legi prevăzută în Cod.

Pentru a decide dacă să țină sau nu seama de astfel de norme obligatorii speciale, instanța trebuie să ia în considerare caracterul respectivelor norme și obiectul acestora, precum și consecințele aplicării sau neaplicării acestora.

Instanțele judecătorești bulgare au competență asupra acțiunilor în justiție intentate împotriva mai multor părți dacă există temei pentru existența competenței în ceea ce îl privește pe unul dintre respectivii părți. În cazul în care instanțele bulgare au competență asupra uneia dintre acțiunile intentate de reclamant, atunci acestea au competență, de asemenea, în ceea ce privește instrumentarea celorlalte acțiuni.

2.5 Proba legii străine

Instanța judecătorească sau o altă autoritate care aplică legea stabilește din oficiu conținutul legii străine. Instanța poate recurge la metodele prevăzute în tratatele internaționale, poate solicita informații de la Ministerul Justiției sau de la alt organism și poate solicita opinii din partea experților și a instituțiilor specializate.

Fără a aduce atingere celor menționate anterior, părțile au dreptul de a furniza documente de stabilire a conținutului dispozițiilor legii străine pe care se bazează propunerile sau obiecțiile acestora sau, alternativ, de a oferi asistență instanței sau altei autorități în demersul de aplicare a legii. Instanța judecătorească sau o altă autoritate care aplică legea poate dispune ca părțile să contribuie la stabilirea conținutului legii străine.

Legea străină este interpretată și aplicată astfel cum este interpretată și aplicată în statul care a creat-o.

Repartizarea sarcinii probei este stabilită de dreptul material care reglementează consecințele faptului care necesită dovezi.

În cazul în care competența instanțelor bulgare poate fi prevăzută printr-un acord încheiat între părțile la litigiu, competența respectivă poate fi stabilită chiar și fără un astfel de acord dacă părătul acceptă acest lucru în mod explicit sau tacit prin acte privind fondul litigiului.

Autoritățile bulgare de aplicare a legii au competența exclusivă de a aplica constrângeri în vederea asigurării respectării în cazul în care obligația care face obiectul acțiunii respective trebuie să fie îndeplinită de o persoană care își are reședința obișnuită în Bulgaria sau în cazul în care obiectul acțiunii respective se află în Bulgaria.

3 Normele privind conflictul de legi

3.1 Obligații contractuale și acte juridice

Acest domeniu este reglementat de Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), iar Bulgaria este, de asemenea, parte la Convenția de la Roma din 1980,

[Convenția 80/934/CEE privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale deschisă spre semnare la Roma la 19 iunie 1980.](#)

În cazul în care nu se poate aplica regulamentul menționat anterior, se aplică dispozițiile din Codul de drept internațional privat.

Instanțele judecătorești bulgare au competență asupra acțiunilor privind relațiile contractuale în cazul în care părătul își are reședința obișnuită, sediul sau își desfășoară activitatea profesională principală în Bulgaria, în cazul în care reclamantul sau solicitantul este cetățean bulgar sau persoană juridică înregistrată în Bulgaria, precum și în cazul în care locul de executare a obligației se află în Bulgaria sau dacă părătul își desfășoară activitatea profesională principală în Bulgaria.

Contractele sunt reglementate de legea aleasă de părți.

Cu excepția cazului în care se convine altfel, se presupune că părțile au acceptat cutuma pe care o cunosc sau pe care ar fi trebuit să o cunoască drept aplicabilă, care este cunoscută la scară largă în schimburile comerciale internaționale sau în comerțul internațional și care este respectată în mod regulat de părțile la contractele de tipul celor implicate în respectivele schimburi comerciale sau comerț în cauză.

Prin alegere proprie, părțile pot selecta o lege aplicabilă întregului contract sau doar unei părți a acestuia.

În cazul în care obiectul contractului este un drept real asupra unor bunuri imobile, se presupune că respectivul contract are cele mai strânse legături cu statul în care se află bunurile imobile în cauză.

Încheierea și validitatea de fond ale unui contract sau ale oricărei dispoziții distincte a unui contract sunt reglementate de legea statului care se aplică validității contractului. Un contract este valabil dacă îndeplinește condițiile de formă stabilite de legea aplicabilă contractului, astfel cum este prevăzut în Codul de drept internațional privat sau în legea statului în care este încheiat contractul. În plus, legea care reglementează contractul se aplică în contextul probării contractului, în măsura în care legea respectivă conține norme care instituie unele prezumții legale sau alte dispoziții privind sarcina probei.

Instanțele judecătorești bulgare au competență asupra acțiunilor intentate de un consumator în cazul în care părătul își are reședința obișnuită, sediul statutar sau își desfășoară activitatea profesională principală în Bulgaria, în cazul în care reclamantul sau solicitantul este cetățean bulgar sau este persoană juridică înregistrată în Bulgaria, precum și în cazul în care acesta are reședința obișnuită în Bulgaria.

Dispozițiile din Codul de drept internațional privat nu se aplică în cazul obligațiilor care rezultă dintr-o cambie, dintr-un cec și dintr-un bilet la ordin.

3.2 Obligații extracontractuale

Acest domeniu este reglementat prin Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale („Roma II”).

În cazul în care nu se poate aplica regulamentul menționat anterior, se aplică dispozițiile din Codul de drept internațional privat.

Obligațiile care rezultă de pe urma unei fapte ilicite sau a unui delict sunt reglementate de legea statului pe al cărui teritoriu survine sau poate surveni prejudiciul direct (*lex loci delicti commissi*). Atunci când atât autorul faptei ilicite sau al delictului, cât și persoana care suferă prejudiciul își au reședința obișnuită sau își desfășoară activitatea în același stat la momentul survenirii prejudiciului, se aplică legea statului respectiv.

Fără a aduce atingere celor menționate anterior, în cazul în care reiese din circumstanțele de ansamblu ale cazului că fapta ilicită sau delictul are în mod evident o legătură mai strânsă cu un alt stat, se aplică legea statului respectiv. O legătură vădit mai strânsă poate fi bazată pe un raport prealabil dintre părți, cum ar fi un contract strâns legat de fapta ilicită sau de delictul în cauză.

Instanțele judecătorești bulgare au competență asupra acțiunilor intentate ca urmare a prejudiciului suferit în urma unei fapte ilicite sau a unui delict în cazul în care părătul își are reședința obișnuită sau sediul în Bulgaria, în cazul în care reclamantul îndeplinește aceleași condiții, precum și în cazul în care faptul cauzator de prejudiciu a fost săvârșit în Bulgaria sau dacă prejudiciul s-a produs în Bulgaria.

În cazul în care prejudiciul este provocat de un produs defectuos, sau dacă există riscul producerii unui prejudiciu din acest motiv, obligația de despăgubire este reglementată de legea statului în care persoana care a suferit prejudiciul își are reședința obișnuită.

Obligațiile care decurg dintr-un act de concurență neloială și de îngrădire a concurenței sunt reglementate de legea statului pe al cărui teritoriu sunt sau pot fi afectate direct și în mod substanțial interesele concurenților din cadrul raporturilor dintre aceștia, sau interesele colective ale consumatorilor.

Obligațiile care decurg din încălcări ale drepturilor personalității de către mijloacele de comunicare în masă și din încălcarea drepturilor privind datele cu caracter personal sunt reglementate, în funcție de preferința persoanei care suferă prejudiciul, de legea statului în care persoana respectivă își are reședința obișnuită sau de legea statului pe al cărui teritoriu a survenit prejudiciul sau de legea statului în care părătul își desfășoară activitatea.

Obligațiile care decurg din prejudiciile aduse mediului sunt reglementate de legea statului pe al cărui teritoriu a avut loc prejudiciul.

Obligațiile care decurg încălcarea drepturilor de autor, a drepturilor conexe dreptului de autor, precum și a drepturilor de proprietate industrială sunt reglementate de legea statului pentru care se solicită protecția dreptului (*lex loci protectionis*).

Obligațiile care decurg din îmbogățirea fără justă cauză sunt reglementate de legea statului în care are loc respectiva îmbogățire, cu excepția cazului în care îmbogățirea fără justă cauză survine în legătură cu un alt raport între părți (de exemplu, un contract care este strâns legat de îmbogățirea fără justă cauză).

Obligațiile care decurg din lipsa mandatului de reprezentare sunt reglementate de legea statului în care partea vizată la momentul asumării reprezentării își are reședința obișnuită sau își desfășoară activitatea. În cazul în care obligația care decurge din lipsa mandatului de reprezentare este legată de protejarea unei persoane fizice sau a unui anumit bun, legea aplicabilă este legea statului în care era prezentă persoana sau în care se afla bunul la momentul acționării fără mandat de reprezentare. Dacă din circumstanțele de ansamblu ale cazului reiese că lipsa mandatului de reprezentare are în mod evident o legătură mai strânsă cu un alt stat, se aplică legea statului respectiv.

După apariția unei obligații care decurge dintr-o relație necontractuală, părțile au posibilitatea de a alege legea care să reglementeze obligația respectivă născută între ele.

Legea aplicabilă obligațiilor care decurg dintr-o relație necontractuală reglementează condițiile și întinderea răspunderii și persoanele care pot răspunde delictual, motivele de exonerare de răspundere, de limitare și de partajare a răspunderii, măsurile luate în vederea asigurării respectării, tipurile de vătămare sau de prejudiciu, persoanele care au dreptul la despăgubiri pentru vătămarile sau prejudiciile suferite personal, răspunderea pentru vătămarea cauzată de altă persoană, modalitățile prin care poate fi stinsă o obligație, precum și probarea obligațiilor.

Legea aplicabilă nu reglementează răspunderea statului și a organismelor guvernate de dreptul public, inclusiv a autorităților și reprezentanților, pentru acțiunile întreprinse de acestea în cursul exercitării competențelor lor.

Oricare ar fi legea aplicabilă, în ceea ce privește stabilirea răspunderii trebuie să se țină seama de normele de siguranță și comportament care erau în vigoare la momentul și locul săvârșirii faptului cauzator de prejudicii.

Dreptul persoanelor care au suferit vătămări sau prejudicii de a introduce o acțiune direct împotriva asigurătorului persoanei despre care se susține că ar fi răspunzătoare este reglementat de legea aplicabilă obligației care decurge din relația necontractuală relevantă.

3.3 Statutul persoanei, aspectele legate de starea civilă (nume, domiciliu, capacitate)

Capacitatea persoanei de a avea drepturi și îndatoriri, precum și de a încheia raporturi juridice este reglementată de dreptul național (*lex patriae*) (legea statului a cărui cetățenie o deține persoana respectivă). În cazul în care legea aplicabilă unui raport specific stabilește condiții speciale privind capacitatea de a avea drepturi și obligații, se aplică legea respectivă. În temeiul articolului 50 alineatul (2) din KMCP, în cazul în care se încheie contractul între persoane care sunt prezente pe teritoriul aceluiași stat, persoana capabilă de a avea drepturi și obligații în temeiul legii statului respectiv nu poate invoca incapacitatea sa în temeiul legii unui alt stat, cu excepția cazului în care cealaltă parte avea cunoștință de incapacitatea respectivă sau nu avea cunoștință de incapacitatea în cauză din rațiuni de neglijență la momentul încheierii contractului. Dispoziția de la alineatul (2) nu se aplică în cazul tranzacțiilor în cadrul relațiilor de rudenie și de succesiune, sau al tranzacțiilor privind drepturile reale în ceea ce privește bunuri imobile aflate într-un alt stat față de statul în care a fost încheiată tranzacția.

Capacitatea unei persoane de a desfășura activități de natură comercială fără constituirea unei persoane juridice este stabilită de legea statului în care persoana în cauză este înregistrată în calitate de comerciant. În cazul în care nu este obligatorie înregistrarea, se aplică legea statului în care persoana își desfășoară activitatea profesională principală.

În temeiul articolului 53 din KMCP, numele unei persoane și schimbarea numelui respectiv sunt reglementate de dreptul național al persoanei. Efectul schimbării cetățeniei asupra numelui este stabilit de legea statului a cărui cetățenie a dobândit-o persoana. În cazul în care o astfel de persoană este apatridă, efectul schimbării reședinței sale obișnuite asupra numelui este determinat de legea statului în care persoana își stabilește noua reședință obișnuită. Numele și schimbarea acestuia pot fi reglementate de dreptul bulgar în cazul în care acest lucru este solicitat de o persoană care își are reședința obișnuită în Bulgaria.

În plus, instanțele judecătorești bulgare dispun de competență în ceea ce privește aspectele referitoare la schimbarea sau la protecția numelui în cazul în care persoana este cetățean bulgar sau are reședința obișnuită în Bulgaria, în ceea ce privește aspectele legate de restrângerea sau de privarea cetățenilor bulgari de capacitatea de a încheia raporturi juridice și în ceea ce privește aspectele referitoare la revocarea restrângerii sau privării cetățenilor bulgari de capacitatea de a încheia raporturi juridice, de a stabili și a retrage tutela sau curatela, de a declara lipsa persoanei sau moartea acesteia, în cazul în care persoana care face obiectul tutelei sau curatelei este cetățean bulgar sau are reședința obișnuită în Bulgaria.

3.4 Stabilirea filiației, inclusiv adopția

3.4.1 Stabilirea filiației

Instanțele și autoritățile din Bulgaria sunt competente în ceea ce privește procedurile de stabilire și de contestare a filiației dacă părântul își are reședința obișnuită în Bulgaria, dacă reclamantul sau solicitantul este cetățean bulgar și dacă părintele sau copilul, care are calitatea de parte, este cetățean bulgar sau își are reședința obișnuită în Bulgaria. În plus, această competență se aplică în chestiuni legate de relațiile personale și reale („*in personam*” și „*in rem*”) dintre părinți și copii, precum și în ceea ce privește adopția, anularea sau revocarea adopției, în cazul în care persoana care face adopția, persoana adoptată sau unul dintre părinții persoanei adoptate este cetățean bulgar sau are reședința obișnuită în Bulgaria.

Stabilirea filiației este reglementată de legea statului a cărui cetățenie a dobândit-o copilul la naștere. Aceeași lege se aplică, de asemenea, relațiilor personale dintre părinți la momentul nașterii copilului. Se acceptă retrimiterile la legea unei țări terțe în cazul în care legea respectivă permite stabilirea filiației copilului.

3.4.2 Adopția

Condițiile de adopție sunt reglementate de legea statului al cărui cetățeni sunt persoana (persoanele) care adoptă și adoptatul la momentul depunerii cererii de adopție. În cazul în care persoanele respective dețin cetățenii diferite, se aplică dreptul național al fiecăreia dintre acestea. În cazul în care persoana care urmează să fie adoptată este cetățean bulgar, trebuie solicitată permisiune din partea Ministrului Justiției. Condițiile și procedura pentru acordarea permisiunii în vederea adopției unei persoane care deține cetățenie bulgară de către un resortisant străin sunt stabilite printr-un regulament emis de Ministrul Justiției. În cazul în care persoana care urmează să fie adoptată este cetățean bulgar, adoptatorul (fie acesta cetățean bulgar sau resortisant străin) care își are rezidența obișnuită într-un alt stat trebuie, de asemenea, să îndeplinească condițiile pentru adopție în temeiul legii statului respectiv. Intrarea în vigoare a adopției este reglementată de dreptul național comun al adoptatorului și al persoanei care urmează să fie adoptată. În cazul în care adoptatorul și persoana care urmează să fie adoptată au cetățenii diferite, se aplică legea statului în care acestea au reședința obișnuită comună.

Instanțele bulgare sunt cele competente în materie de obligații întreținere dacă părântul își are reședința obișnuită în Bulgaria, dacă reclamantul sau solicitantul este cetățean bulgar și dacă creditorul obligației de întreținere își are reședința obișnuită în Bulgaria.

Obligațiile de întreținere sunt reglementate de legea statului în care creditorul obligației de întreținere își are reședința obișnuită, cu excepția cazurilor în care dreptul național al creditorului respectiv este mai favorabil pentru acesta. În astfel de cazuri, se aplică dreptul național al creditorului obligației de întreținere. În cazul în care legea aplicabilă nu permite acordarea întreținerii, se aplică legea bulgară.

3.5 Căsătoria, cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună, parteneriatele, divorțul, separarea judiciară, obligațiile de întreținere

3.5.1 Căsătoria

În Bulgaria, căsătoria este oficiată de un ofițer al stării civile în cazul în care unul dintre viitorii soți este cetățean bulgar sau își are reședința obișnuită în Bulgaria. Căsătoria dintre resortisanții străini poate fi oficiată în Bulgaria de către un funcționar consular sau de un agent diplomatic al statului de origine al resortisanților străini în cauză, dacă acest lucru este permis în temeiul legii statului respectiv. Cetățenii bulgari aflați în străinătate se pot căsători în fața unei autorități competente din statul străin, dacă acest lucru este permis în temeiul legii statului respectiv. Căsătoria dintre cetățenii bulgari poate fi oficiată în străinătate de către un funcționar consular bulgar sau de un agent diplomatic bulgar, în cazul în care acest lucru este permis în temeiul legii statului de destinație. Căsătoria dintre un cetățean bulgar și un resortisant străin poate fi oficiată în străinătate de către un funcționar consular bulgar sau de un agent diplomatic bulgar, în cazul în care acest lucru este permis în temeiul legii statului de destinație și al dreptului național al resortisantului străin. Chestiunile în materie matrimonială sunt admisibile în instanțele judecătorești bulgare dacă unul dintre soți este cetățean bulgar sau își are reședința obișnuită în Bulgaria. Condițiile de formă în ceea ce privește căsătoriile sunt reglementate de legea statului în care a fost celebrată căsătoria.

Condițiile de fond necesare pentru încheierea căsătoriei sunt reglementate în cazul fiecăruia dintre soți de legea statului a cărui cetățenie o deține persoana respectivă la momentul celebrării căsătoriei.

În cazul unui cetățean bulgar care încheie căsătoria în străinătate, autorizația la care se face referire la articolul 6 alineatul (2) din Codul familiei („*Semeen kodeks*”) poate fi acordată de agentul diplomatic sau de funcționarul consular bulgar.

În cazul în care unul dintre viitorii soți este cetățean bulgar sau își are reședința obișnuită în Bulgaria, căsătoria este oficiată de un ofițer bulgar al stării civile și, dacă dreptul intern străin aplicabil stabilește impedimente în ceea ce privește încheierea căsătoriei care, în temeiul dreptului bulgar, sunt incompatibile cu libertatea de a încheia căsătoria, se face abstracție de impedimentele în cauză.

Un resortisant străin sau un apatrid trebuie să ateste în fața ofițerului bulgar al stării civile că dreptul național al acestuia recunoaște valabilitatea căsătoriei oficiate de o autoritate competentă străină, precum și că nu există impedimente în ceea ce privește încheierea căsătoriei respective în temeiul dreptului său național.

3.5.2 Cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună și parteneriatele-

Nu există norme speciale privind conflictul de legi.

3.5.3 Divorțul și separarea judiciară

Acest domeniu este reglementat prin Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp.

În cazul în care nu se poate aplica regulamentul menționat anterior, se aplică dispozițiile din Codul de drept internațional privat.

Divorțul soților care dețin aceeași cetățenie străină este reglementat de legea statului ai cărui cetățeni sunt aceștia la momentul depunerii cererii de divorț.

Divorțul soților care dețin cetățenii diferite este reglementat de legea statului în care aceștia au reședința obișnuită comună la momentul depunerii cererii de divorț. În cazul în care soții nu au o reședință obișnuită comună, se aplică legea bulgară.

În cazul în care dreptul străin aplicabil nu permite divorțul, iar unul dintre soți este cetățean bulgar sau are reședința obișnuită în Bulgaria la momentul depunerii cererii de divorț, se aplică legea bulgară.

3.5.4 Obligațiile de întreținere

Acest domeniu este reglementat prin Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere.

În cazul în care nu se poate aplica regulamentul menționat anterior, se aplică dispozițiile din Codul de drept internațional privat.

Obligațiile de întreținere sunt reglementate de legea statului în care creditorul obligației de întreținere își are reședința obișnuită, cu excepția cazurilor în care dreptul național al creditorului respectiv este mai favorabil pentru acesta. În astfel de cazuri, se aplică dreptul național al creditorului obligației de întreținere.

În cazul în care creditorul obligației de întreținere și debitorul de întreținere sunt cetățeni ai aceluiași stat, iar debitorul întreținerii are reședința obișnuită în statul respectiv, se aplică dreptul național comun al celor două persoane. În cazul în care legea aplicabilă nu permite acordarea întreținerii în situațiile menționate anterior, se aplică legea bulgară.

În cazul în care obligațiile de întreținere dintre foștii soți decurg ca urmare a anulării unei căsătorii sau în urma divorțului, legea aplicabilă este legea care s-a aplicat în cazul divorțului sau al anulării căsătoriei.

Legea aplicabilă întreținerii stabilește următoarele aspecte:

1. dacă poate fi solicitată o creanță de întreținere, suma acesteia și persoana care poate face solicitarea;
2. cine poate solicita întreținerea și care sunt termenele;
3. dacă poate fi modificată întreținerea și care sunt condițiile pentru acest lucru;
4. motivele stingerii dreptului la întreținere;
5. obligația debitorului de întreținere de a rambursa autoritatea care a plătit întreținerea în locul debitorului respectiv.

La momentul stabilirii sumei de întreținere, trebuie să se țină seama de capacitățile financiare ale debitorului de întreținere și de necesitățile efective ale creditorului obligației de întreținere, chiar și în cazul în care dreptul străin aplicabil prevede altfel.

Anularea căsătoriei este reglementată de legea aplicabilă condițiilor de fond pentru încheierea căsătoriei.

În ceea ce privește anularea căsătoriei și divorțul, a se vedea secțiunea relevantă.

3.6 Regimul proprietății matrimoniale

Instanța judecătorească care are competență în chestiunile legate de anulare și divorț are competență în materia relațiilor personale și reale dintre soți.

Relațiile personale („*in personam*”) dintre soți sunt reglementate de legea națională comună a acestora. Relațiile personale dintre soții care sunt de cetățenii diferite sunt reglementate de legea statului în care aceștia au o reședință obișnuită comună sau, în cazul în care aceștia nu au o reședință obișnuită comună, de legea statului cu care ambii doi soți au cele mai strânse legături. Relațiile reale dintre soți sunt reglementate de legea aplicabilă relațiilor personale dintre aceștia.

3.7 Testamente și succesiuni

Acest domeniu este reglementat prin Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor.

În cazul în care nu se poate aplica regulamentul menționat anterior, se aplică dispozițiile din Codul de drept internațional privat.

Instanțele judecătorești bulgare și alte autorități au competență asupra acțiunilor privind succesiunea în cazul în care, la momentul survenirii decesului, defunctul avea reședința obișnuită în Bulgaria sau era, la acea vreme, cetățean bulgar, și în cazul în care o parte din patrimoniul succesoral al acestuia se află în Bulgaria.

Moștenirea de bunuri mobile este reglementată de legea statului în care defunctul avea reședința obișnuită la data morții. Moștenirea de bunuri imobile este reglementată de legea statului în care se află bunurile respective. Defunctul a putut alege ca legea statului a cărui cetățenie o deține la momentul respectiv să reglementeze moștenirea întregului său patrimoniu succesoral. Alegerea legii aplicabile nu trebuie să aducă atingere rezervei succesoriale a moștenitorilor stabilite în temeiul legii aplicabile menționate anterior.

Capacitatea unei persoane de a dispune de patrimoniul său succesoral printr-un testament (întocmire și revocare) este reglementată de legea aplicabilă succesiunii. Un testament îndeplinește condițiile de formă dacă este conform cu legea statului în care a fost întocmit, sau cu legea statului a cărui cetățenie o deține testatorul la momentul întocmirii testamentului sau la data morții sale, sau în care testatorul avea reședința obișnuită, sau în care va fi situat bunul imobil care face obiectul testamentului.

Legea aplicabilă succesiunii reglementează locul și data deschiderii succesiunii, ordinea și prioritatea moștenitorilor, cotele-părți care le revin acestora, capacitatea de a moșteni, asumarea obligațiilor defunctului și împărțirea acestora în rândul moștenitorilor, acceptarea și renunțarea la succesiune, termenele

stabilite pentru acceptarea succesiunii, partea din patrimoniul succesoral de care se poate dispune, precum și condițiile privind valabilitatea de fond a testamentului. În cazul în care nu există moștenitori în temeiul legii aplicabile succesiunii, patrimoniul succesoral situat pe teritoriul Bulgariei îi revine statului bulgar sau municipalității în cauză din Bulgaria.

3.8 Proprietatea reală

Acest domeniu este reglementat prin Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iulie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale („Roma I”).

În cazul în care nu se poate aplica regulamentul menționat anterior, se aplică dispozițiile din Codul de drept internațional privat.

Chestiunile în materie de bunuri imobile aflate în Bulgaria, asigurarea sau protecția unor astfel de bunuri și cele legate de transferul sau constituirea drepturilor reale („*in rem*”) pentru astfel de bunuri sunt admisibile exclusiv de instanțele bulgare și de alte autorități.

Posesia, dreptul de proprietate și alte drepturi reale privind bunurile mobile și imobile sunt reglementate de legea statului în care se află bunurile respective („*lex loci rei sitae*”). Faptul dacă bunurile sunt mobile sau imobile și tipul drepturilor reale este stabilit prin aceeași lege.

Dobândirea și stingerea drepturilor reale și a drepturilor de proprietate sunt reglementate de legea statului în care se aflau bunurile la momentul săvârșirii faptei sau la momentul survenirii circumstanței care justifică dobândirea sau stingerea.

Dobândirea, transferul și stingerea drepturilor reale asupra mijloacelor de transport sunt reglementate de legea pavilionului pe care îl arborează nava, de legea statului de înmatriculare a aeronavei sau de legea statului în care își are sediul operatorul de material rulant feroviar și de autovehicule terestre.

3.9 Insolvența

Acest domeniu este reglementat prin Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului și, începând cu 26 iunie 2017, prin Regulamentul (UE) nr. 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență.

A se vedea pagina dedicată insolvenței

Ar putea fi utile următoarele site-uri:

<https://www.justice.government.bg>

<http://www.vss.justice.bg>

<http://www.vks.bg/>

<http://www.vss.justice.bg/page/view/1397>

Ultima actualizare: 10/06/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.